

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Jesus, lär oss finna dig i ditt Ord och bli funna i dig. Amen.

Septuagesimasöndagens tema är *Guds oförskyllda nåd*. Med tanke på temat i många av texterna kunde vi också tala om den oförtjänta lörens söndag.

Predikotext är tredje årgångens episteltext från Fil 3:7–14:

7 Men allt det som förr var en vinst för mig räknar jag nu som förlust för Kristi skull. 8 Ja, jag räknar allt som förlust, för jag har funnit det som är långt mer värt: kunskapen om Kristus Jesus, min Herre. För hans skull har jag förlorat allt och räknar det som skräp, för att vinna Kristus 9 och bli funnen i honom – inte med min egen rättfärdighet, den som kommer av lagen, utan med den som kommer genom tron på Kristus, rättfärdigheten från Gud genom tron. 10 Då får jag lära känna Kristus och kraften i hans uppståndelse och dela hans lidanden genom att bli lik honom i hans död, 11 i hoppet om att nå fram till uppståndelsen från de döda.

12 Inte så att jag redan har gripit det eller redan har nått målet, men jag jagar efter att gripa det eftersom jag själv är gripen av Kristus Jesus. 13 Bröder, jag menar inte att jag har gripit det än. Men ett gör jag: jag glömmer det som ligger bakom och sträcker mig mot det som ligger framför 14 och jagar mot målet för att vinna segerpriset, Guds kallelse till himlen i Kristus Jesus.

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Paulus jämför i flera sammanhang oss kristna med löparna på tävlingsbanan. Så gör han särskilt i första årgångens episteltext, men också i den här texten finns en anspelning: Jag jagar mot målet för att vinna segerpriset.

I den här texten anknyter han också till något som är aktuellt för många i dessa tider: att göra bokslut. Då tänker man i termer av vinst och förlust. Men han gör nog annorlunda än de flesta. Vanligen strävar man efter vinst. Om

ett börsbolag drabbas av förlust leder det till sänkt aktiekurs, lägre dividendutdelning, eller ingen utdelning alls, och i värsta fall till ett börsras som drabbar många andra bolag. De som har placerat i aktier vill ha största möjliga utdelning och därför är en förlust något som man avskyr.

Det är tvärtom i Paulus bokföring:

Men allt det som var en vinst för mig räknar jag nu som förlust för Kristi skull.

Plus och minus

För att bättre förstå det här ska vi göra en jämförelse med matematiken. Vi ska gå till grundskolan och se hur man räknar med negativa tal.

När vi räknar, gör vi det i allmänhet så att vi jämför antalet av objekt med siffror. Vi vet vad ett, två, tre betyder. Det kan vi åskådliggöra t.ex. med äpplen som vi lägger framför oss på bordet. Ju fler äpplen vi lägger fram, desto större blir talet som beskriver antalet. Om vi tar bort äpplen, minskar talet. Men hur gör vi om vi tar bort fler än det finns äpplen?

Det första och enkla svaret är: "Det går inte." Men går vi lite längre ser vi visst att det går. Vi kan låna från ett annat ställe. Då blir talet negativt. Ett naturligt ställe att visa minus är termometern. Plusgrader ökar uppåt, och om kvicksilvret sjunker under noll tar vi till minusgrader. Nu har vi under en tid haft minusgrader med negativa tal.

Tänker vi på pengar och ägodelar är det bra om vi kan räkna med stora positiva tal, men det är inte så bra när talen blir väldigt stora om de har negativt förtecken, minus framför. Ju större tal med minus framför, desto kallare är det, eller med ekonomiska termer: desto större skuld, och desto sämre är vår ekonomi.

Vad är plus och minus i fråga om frälsningen?

Paulus hade samlat på sig en hel massa tillgångar rent mänskligt sett. Hans förmögenhet var stor, bokslutet visade en stor vinst. Så här säger han strax före vår text (v4–6):

Fast nog hade också jag kunnat förlita mig på det yttre. För om någon tycker att han kan förlita sig på det yttre, så kan jag det

ännu mer: omskuren på åttonde dagen, är av Israels folk och Benjamins stam, en hebré född av hebreer, i fråga om lagen en farisé, i iver en förföljare av församlingen, i rättfärdighet genom lagen en oklanderlig man.

Det här var vinsten i Paulus bokslut. Inför människor såg allt bra ut. Aktiekursen var hög.

Nu var det bara det, att det som såg ut att vara en tillgång inför människor i själva verket hade minustecken inför Gud. Gud såg på tillgången från andra hållet. Då blev det, som Paulus tidigare hade trott var meriter, i själva verket en belastning. Plus blev minus! Och eftersom han hade väldigt stora tillgångar, sedda ur mänskligt perspektiv, så blev tillgångarna förvandlade till desto större skuld när han såg dem från Guds perspektiv.

Paulus gör något som vi också kan tänka oss med hjälp av skolmatematiken. När vi kommer lite längre vet vi att man får plus om man lägger ett minustecken framför det som redan är negativt, alltså multiplicerar ett negativt tal med ett annat negativt tal. Nu ser Paulus, att om han vänder upp och ner på sina tillgångar, och kastar bort dem, i själva verket sätter minus framför, eller räknar dem som skräp, då är det något annat som i stället blir tillgångar. Det är det som Jesus har skaffat åt honom.

Det här följer den himmelska matematiken som Paulus talar om i 1 Korintierbrevets första kapitel (v18–19):

Ordet om korset är en dårskap för dem som går förlorade, men för oss som blir frälsta är det en Guds kraft. Det står ju skrivet: Jag ska göra slut på de visas visdom och förkasta de förständigas förstånd.

Det som verkade vara en stor belastning för människorna, rena dårskapen, det är den verkliga kraften, den stora tillgången. Den himmelska matematiken tittar på oss människor från det andra hållet och ser allting upp och ner!

Lagen som frälsningsväg

Hur ska vi då se på allt det som Paulus räknar upp, är det verkligen förkastligt? Är det något ont i att vara en jude, att ha blivit omskuren

och vara en som levde oklanderligt enligt lagen?

Nej, ingalunda. Det är inte fel att leva rätt och sunt till det yttre. Det är tvärtom på allt sätt bra, för då tjänar man sin medmänniska rätt och det samhälle man är satt i. Guds lag är god.

Det som blir fel är när man gör det här till en merit inför Gud. Det var det som Paulus hade gjort. Han räknade tidigare med att allt det yttre var hans berömmelse. Han kunde gå fram inför Gud och säga, att han hade levt rätt och oförvitligt och därför kunde han ställa krav på Gud. Hade Paulus skött sin del, så väntade han att också Gud skulle göra det som han lovade.

Men nu hade Gud uppenbarat för Paulus att det inte alls var så bra som han hade tänkt sig. Gud visade honom, att han var en syndare. Trots allt gott han hade gjort, rentav så att ingen människa kunde hitta något fel hos honom, så höll det inte när Gud fingranskade honom. Det berodde inte på att de yttre gärningarna som han gjorde skulle ha varit onda, utan det berodde på att han själv var ond. Det var hans hjärta som inte var vad det borde. Det borde nämligen vara rent, utan den minsta draging till sådant som var emot Guds vilja. Och hans hjärta var precis det motsatta: när han bemödade sig om att leva rent utåt sett, så gömde sig de onda tankarna och begären i hans hjärta och sinne.

Därför framstod det yttre som han berömdes sig av i ännu sämre dager än om han inte hade varit så from och god i människors ögon. Hans stora tillgångar blev en stor förlust.

Hur är det, min vän, med dina förtjänster? Är du ren och god ända in i hjärtats innersta? Är du alltså heligare och frommare än den helige Paulus?

Är det inte så att det är skäl också för dig och mig att ta reda på vad Paulus hade för utväg, för att inte stå med skam inför Gud?

Rättfärdigheten från Gud

Det här som vi har gjort hittills är att vi har tittat på oss själva, och in i oss själva. Nu ska vi vända blicken mot Jesus. Nu ska vi kasta

allt det vi själva har på skräphögen och ta reda på vad Jesus har att erbjuda. Och det är inga småsaker.

... för att vinna Kristus och bli funnen i honom.

Vinna Kristus, funnen i Kristus. Hur ska det gå till? Jo, det står tydligt och klart:

... inte med min egen rättfärdighet, den som kommer av lagen, utan med den som kommer genom tron på Kristus, rättfärdigheten från Gud genom tron.

Det som det handlar om är kort sagt rättfärdigheten från Gud. Det är en tillräknad rättfärdighet som inte till någon del grundar sig på våra meriter. Det är den rättfärdigheten som Jesus har vunnit genom sitt rena, syndfria liv. Den bytte han mot din och min orättfärdighet, det som vi trott vara vinst men som i Guds ögon är förlust. Den förlusten, eller vi kan kalla den skuld, syndaskuld, den bar Jesus på korset i vårt ställe. Den rättfärdigheten som han i stället ger oss, den är fullkomlig, där fattas ingenting. Det finns ingenting för oss att lägga till. Därför sägs det "genom tron". Det är motsatsen till "genom oss själva".

Tyvär finns det missvisande översättningar av det här stället, där man skriver "på grund av tron". Det finns risk att man läser uttrycket så att tron skulle vara själva orsaken till vår rättfärdighet, fast man kan uppfatta det helt rätt, då trons väg är motsatsen till lagens väg. Orsaken är det som Jesus har gjort. Till 100 %. Ingenting återstår åt oss. Rättfärdigheten är färdig och den räcks åt oss att tas emot i tro.

Vi har här en grundläggande undervisning om de två frälsningsvägarna, som utesluter varandra. Den ena är lagens väg. Den går ut på att skaffa sig meriter genom det man själv gör. Det försökte Paulus göra till en början. Men han stoppades brutalt på vägen till Damaskus. Då såg han att den vägen inte ledde till Gud, utan den ledde honom till helvetet. Den vägen är definitivt stängd.

Den andra, och den enda hållbara vägen är att kasta bort allt vårt eget och se på vad Gud har gjort för oss. Det är evangeliets väg. Den visar på att Jesus har gjort allt det som vi borde ha gjort, i vårt ställe.

Vi ska gå tillbaka till dagens tema: Guds oförskyllda nåd. Ordet oförskyllad säger att nåden ges utan något krav, den finns innan vi hade begärt den. Och ordet nåd innebär att vi blir fria trots att vi har befunnits skyldiga, tack vare Guds stora kärlek till oss.

Inför lagen får vi lov att erkänna vår skuld. Vi är skyldiga till dödsstraff. Men inför Gud får vi be om nåd, ja, i själva verket har Gud redan benådat oss. Han ser på sin Son och att han har betalat bort skulden. Men vi förstår inte vad nåden är om vi inte ser att vi är skyldiga. Det är därför som lagen behöver göra oss medvetna om vår skuld, för att vi ska inse att vi behöver nåd.

Därför anklagar Gud oss genom sin lag och visar att de meriter som vi tror oss ha egentligen är en belastning. Våra tillgångar blir skulder. Det som vi trodde var en vinst blir inför Gud en förlust. Men vår vinst ligger i att han har betalat vår skuld. Han har gjort det dåraktiga budskapet om korset till vår vinst.

Vinsten är ett härligt segerpris som ligger och väntar: *Guds kallelse till himlen i Kristus Jesus.*

Vårt tävlingslopp

Vad behöver vi då anstränga oss för? Om allt är gjort, då kan vi väl lägga oss på sidan och somna om, eller hur?

Nej, nu finns det två saker att tänka på.

Det första är att vi ännu inte är framme. Paulus, den helige aposteln, säger att han ännu inte har gripit det. Han har ännu inte nått målet. Vi är också kvar på tävlingsbanan och målet ligger framför oss. Målet är himlen, uppståndelsen på den yttersta dagen. Och på vägen dit finns det många hinder. Det är djävulen som lägger upp sådana hinder, för han vill inte att vi ska komma fram till målet. Därför kommer Gud i sitt ord med förmaningar till oss. Det kan låta så konstigt som i Fil 2:12:

Därför, mina älskade, liksom ni alltid har varit lydiga: ... arbeta med fruktan och bänvan på er frälsning.

Vad är nu det här? Ska vi ändå arbeta på vår frälsning? Var den inte redan klar?

Jo, i den meningen är den klar, att vårt skuldebrev är makulerat, vi är frälsta av nåd. Uppståndelsens kraft predikas för oss i evangeliet. Men i den meningen är frälsningen inte klar, att vi ännu inte är framme. Så länge vi lever här i tiden vill Gud kalla oss till en kamp mot djävulen och mot vårt kött som vill få oss bort från Gud. Den slutliga frälsningen når vi på uppståndelsens dag, och dit har vi ännu en bit – vi vet inte hur lång bit. Och vi ska vara beredda på att det kan dröja.

Men om du blir orolig och uppgiven så ska du veta att Gud har ordnat med kraftförsörjning, som det heter i nästa vers (Fil 2:13):

... för det är Gud som verkar i er, både vilja och gärning, för att hans goda vilja skall ske.

Vi skulle ju inte sträva i egen kraft! Vi har fått uppståndelsens kraft. Om den säger Paulus på ett annat ställe (Fil 4:13):

Allt förmår jag i honom som ger mig kraft.

I den kraften får vi gå ut i vår vardag och bära fram samma vittnesbörd om Guds förunderliga matematik som Paulus gjorde. Vi ska varna människorna för att tro på sig själva och sin egen kraft, och framhålla att det leder till förtappelse, och i stället visa dem att den riktiga kraften finns i att kasta bort våra egna försök och gripa kraften i uppståndelsen. Och i Guds kraft kan vi också uppmuntra varandra (Fil 2:14–16):

Gör allt utan att klaga och tveka så att ni blir fläckfria och rena, Guds oskyldiga barn mitt i ett falskt och fördärvat släkte, där ni lyser som stjärnor i världen när ni håller fast vid livets ord.

Amen.

Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.